

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pouj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopnje petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolje frankovati. — Fokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaflovi ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnštva telefon št. 85.

Po volitvi.

Iz kočevskega okraja.

Kdor je opazoval volilne priprave ter pazno in nepristransko sledil agitaciji, je dobil vtisk, da se je pri zadnjem dopolnilni volitvi klerikalcem pod krinko „Slovenske ljudske stranke“ prav slabo godilo.

Neodvisna „Kmetska stranka“, ki se je porodila takoreč na predvečer volitve, je tako v začetku tako krepko stopila v borbo za kmetsko neodvisnost in kmetske pravice, da je bilo nasprotnikov kar strah. To je vsekakor kako vesel pojav v našem političnem življenju, ki ga ne morejo zapopasti edinole Šusteršičevi podrepniki, ker jim ne gre v trde butice, da bi bil kmet še za kaj druga, nego za molzno kravico raznim Šusteršičem, Šukljem in tternjim podobnim ljudem. Zato pa so bili zapovedali ti ljudski priganjači vsemu „kar lajze inu gre“ iti v žrjavico po kostanj za nenastno bisago.

Poleg vseh umazanosti, katerih se je posluževala „Lažljudska stranka“, zabeležiti nam je predvsem „Domoljuba“ št. 25. Kot pošteni kmetje moramo odkritosreno obžalovati, da se v 20. stoletju in pod okriljem cerkvenega kneza podaja tako smrdljiva dušna hrana kmetskemu ljudstvu. Sicer pa je ta številka „Domoljuba“ povsem vredna svojih mojstrov, ker „po njih sadu jih boste spoznali.“

Izid volitve je poparil ves klerikalni tabor in še najbolj pa seveda nekdaj tako ponosnega in naprednega profesorja Šukljeta, ki je po nevarni stezici in ob robu propada jedva prilezel h koritu svoje črede.

„Slovenec“ je ves iz sebe in se obnaša kakor „šnopsar“, ki se še drugi dan pri mizi sloneč sam s seboj preprija. — Nam kmetom seveda niti na misel ne pride, da bi se prerekali z njim. — Ni ga dne, da ne bi prinesel kak globok in bolestven vzdih. „Premalo smo agitirali“ (?); „prepozno

sмо bili na volišču“; „premašo uvaževali nasprotnike“; „imeli smo iz znanih vzrokov prav težko stališče, pa vendar smo se dobro ohranili tudi v takih krajih“; „nad 300 mož smo izgubili, pa vendar se bo dalo vse popraviti“; „utrditi se hočemo ravno v tem volilnem okraju, tako, da nas ne prezene nikdo več od korita“ itd. itd.

Seveda bi se vse to uresničilo, če bi še „grmade“ gorele, šepetamo si kmetje zadovoljno na uho. Časi so minuli, pane Šusteršič! Proč boste moralni od kmetske sklede! Tolažite se, kakor vam ljubo in draga. Vaše stranke ne bomo nikdar več vprašali, kdo nas naj zastopa. Čez dobrih 18 mescev se vidimo zopet in prepričali se boste potem, kaj je vaše in kaj naše ter doklej smejo segati vaši ostri in umazani kremplji.

Tisti dr. Šusteršič, ki ga je bil na ribniškem shodu sv. Duh popolnoma zapustil, je izrekel na znani botrini v „Unionu“ proroške besede: „Klerikalizem je prazen strah, okrog kraja ga nič ni in na sredi je votek.“ O istinitosti teh besedi smo se kmetje pri zadnjih volitvah docela prepričali. Le prav rahlo smo potipali navideznega zmaja, pa je že tako obupno zatulil in svoj rep takomereno zakrotovičil, da so prišle fronte klerikalnih bojevnikov v skrajni nered.

Kmetska armada to krotovičenje smehljače opazuje. Resno in trezno pa razmišlja svoj položaj in se dobro zaveda svečanega trenotka, ko ji bo stopiti v nov boj za pošteno kmetsko stvar.

Pribito ostane, da je bil odločen nastop „Kmetske stranke“ odločilnega pomena v boju za kmetsko neodvisnost. Drevo ne pade kar na en mah, to dobro vemo. Pokazali pa smo, da znamo tudi samostojno nastopiti ter si poiskati pot, ki nas popelje do edinega pravega cilja.

Poučljiva za nas je bila agitacija

nasprotnikov. Lahko bi rekli, da je tako umazana agitacija mogoča samo še pri nas na Kranjskem. Kaj si bodo pač mislili drugi narodi o nas, ko zvedo o nizkotnih agitacijskih sredstvih, ki so prišla pri nas v navado? Mi kmetje odločno odklanjamо odgovornost za izbruh takih neslanosti, ker ne poznamo in se ne poslužujemo tako ostudnih osebnih napadov, kakor jih imajo naši nasprotniki na svojem grdem jeziku. Le klevetajte in izbruhajte se popolnoma, saj je to le v korist in v bodrilo za nadaljni boj. Povsem mirnim srečem opazujemo vaše početje v svesti si, da je „svet naš boj in vnet naš roj.“

Namesto da bruhate ogenj in žveplo po svojih umazanih cunjah na poštene in značajne kmete našega okraja, bi pač boljše storili, če bi se opravičili na javni poziv, v katerem se vam očita umazana sleparija in goljufija. Toda za kaj takega se ne brigate, ker je sleparija in goljufija vaš poklic.

Delajte kar vam je ljubo in draga. Toda o enem ste že zdaj lahko prepričani, da se kmetje ne bomo zaradi vaše pohlepnosti po posvetnem bogastvu še tako hitro umaknili iz svojih domov. Ohraniti pa si hočemo tudi duševno in osebno svobodo in neomadeževano kmetsko čast. Ne oziraje se na levo niti na desno, hodiči hočemo po poti pravice in resnice naravnost k svojemu cilju in kdorkoli se nam bo postavil na pot ter nam delal ovire, mora pasti.

Prav dobro vemo, da bo boj z vami težak. A že danes nas tolaži zavest, da se boste v doglednem času z lastnim mečem in sami poklali.

Ne zaradi umirajoče „Slovenske ljudske stranke“ beležimo te vrstice, marveč zato, ker so nam pri srcu naši ubogi in zaslepljeni bratje kmetje, katerim hočemo odpreti oči. Ne bomo se norčevali iz njih, kakor se norčujete vi in kakor hitro bodo izpregledali, se bodo z gnušom obrnili od vas ter vam hrbet pokazali. In ko

pride ta slovesen trenotek, potem se bo sklenila trajna zveza med brati sotropni, ki jo bo dičila odkritosreno, resnica in pravica ter vodila poštenost v boju za kmetsko pravdo. **Neodvisen kmet.**

Preosnova ministristva.

Dunaj 18. januarja. V jutrišnji konferenci poslancev dr. Derschatt in dr. Pacáka pri ministarskem predsedniku se odloči o preosnovi ministristva. Baron Gautsch je danes v daljši avdijenci poročal cesarju o namernavani preosnovi. Zadevajo je v tako ugodnem toku, da je imenovanje dr. Derschatt in dr. Pacáka skoraj zagotovljena stvar. Razen Schönererjeve skupine so vse nemške stranke za to, da vstopi dr. Derschatt v ministristvo. V češko-nemških prepornih točkah se je baje doseglo sporazumljenje, tako o volilni reformi, o notranjem češkem uradnem jeziku, o ustavovitvi češkega vseučilišča na Moravskem, o podržavljanju železnic. Da se je doseglo sporazumljenje, se je moral Nemcem na Moravskem zagotoviti štiri mandate več, kot jim jih pripada po številu prebivalstva. Zato pa bodo Nemci glasovali, da se ustanovi češko vseučilišče pri Brnu. Obenem se ustanovi tudi nemško vseučilišče v Brnu ali Olomoucu.

Praga 18. januarja. Med češkimi poslanci se raznaša vest, da misli vlada resno na to, da poveri tudi ministristva s portfelji parlamentareem, in sicer bi dobil železniško ministristvo neki nemški poslanec iz Češke, finančno ministristvo neki mladoceneški in justično neki poljski poslanec.

Moravski dež. zbor.

Brno, 18. jan. Sprememba deželnozborskega o pravilnika se je sprejela s § 46. vred, ki določa izključenje nepo-

slušnih poslancev. Proti je glasovala nemška levica. Po končanem dnevnem redu so priredili poslance odstopivšemu deželnemu glavarju grofu Vetterju prisrčne ovacije, za katere se je grof ginjeno zahvaljeval.

Stališče grofa Goluchowskega.

Budapešta, 18. januarja. Vsi večji madjarski časopisi brezobzirno napadajo ministra zunanjih zadev, češ, vse, kar je dosedaj storil, pomeni fiasko naše diplomacije. Očita se mu, da je edino on kriv, da gineva vpliv Avstro-Ogrske na Balkanu. Posebno hudo mu zamejijo, ker je odnehal v srbsko-bolgarski carinski zadevi. Svojo prvotno zahtevo je grof Goluchowski umaknil ter izjavil, da monarhija sploh nima namena zahtevati, naj se srbsko-bolgarska carinska zveza opusti. S tem se je baje avstro-ogrška monarhija kot premagana začela umikati, kar pomeni temveč neuspeh diplomacije, ker ni imela posla z velesilo, temveč s Srbijo.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta, 18. januarja. V političnih krogih se širijo najneverjetnejše vesti o bližnji bodočnosti. Govori se, da je že prihodnji teden pričakovati razpusta državnega zбора. Na ta način se hoče vlada izogniti burnemu sestanku državnega zбора dne 1. marca ter obenem skleniti trgovinske pogodbe v takem času, ko ni parlamenta. Nadalje pa se tudi govori, da se vladi zato mudi z razpustom parlamenta, da si prihrani 700.000 K, ki bi jih bilo treba sicer 1. februarja izplačati na djetah poslancem. Baron Fejervary se je izjavil v privatnih krogih, da takoj odstopi, kakor brž bi se stvari poostrike v absolutističnem smislu. V tem slučaju bi prevzel vodstvo sedanji minister notranjih zadev Kristoff.

Nadžupan in župan budapeščanski sta izjavila, da prosita za upoko-

LISTEK.

Trdina na Reki.

Spisal Josip Starč.

Nesrečni in srečni slučaj me je proti koncu petdesetih let prejšnjega stoletja zanesel na reško gimnazijo, kjer nas je takrat bilo mnogo Slovencev. S hrvaškimi svojimi tovariši smo se takoj pobratili, in drug v drugem smo budili narodno zavest in narodni ponos. V tem oziru je dobro deloval slobodni duh, ki je čez moreje priphjal iz Italije. Ogoreli nosači in nezreli paglavci so po reških ulicah kričali: „eviva Garibaldi!“ ter se nekako instiktivno zanimali za italijske dogodke. Tudi se je po krimski vojni trgovina na Reki močno povzdignila in lepše cvetela, nego dandas; luka je bila polna velikih brodov, in živahno gibanje sploh je moralno zdramiti največjega zaspance, nikar občutljivega mladeniča, zlasti če je nanj vplivala še druga direktna sugestija ter mu porajala čimdalje tem več novih misli in idealov. Takšne koristne sugestije je bilo na reški gimnaziji dovolj, in bržkone več, kakor na kateremkoli drugem zavodu.

Trdina je v svojih „Bahovih huzarjih“ opisal nekoliko profesorjev, ki so kot huzarji absolutizma imeli delovati za germanizacijo, in pokazal je, da so vsi višji napotki v tem oziru bili brez uspeha. Isti nemški profesorji so kmalu sprevredili, da na Reki niso tla za nemškutarijo, pa so se spriznili s hrvaškimi in slovenskimi svojimi tovariši; a če je kdo vendar le poskušal germanizaciji tlako delati, osmešil je samega sebe pred bistromi svojimi učencimi. Le-ti so se tem bolj ogrevali ob domoljubnem ognju, ki se nikdar ni dal zadušiti. Narodni profesorji so tudi za absolutne dobe našli prilike, da so ga netili in razpihavali. Prvi med njimi je bil naš Trdina, ki so ga učenci in prijatelji sploh zvali „Janeza“, menda zato, ker se je vsekdar in povsodi, tudi na nemških in hrvaških listinah podpisoval „Janez Trdina“. Kako je on pri pouku v hrvaškem jeziku bulil in navduševal mladino za domoljubje, povedal je najbolje on sam v svojih „huzarjih“. Pa tudi pri drugih predmetih znal je mladino vnesmati za plemenite in vzvišene ideale. Bilo je še ob času trdega absolutizma, ko je v našem razredu predaval zgodovina. Prišli so na vrsto Rimljani. Re-

kel je, da moramo najprej poznati dejelo tega slavnega naroda starega veka, pa nam je začel opisovati Italijo. Ni se omejil na fizikalni zemlje-pis in mestopis stare Italije, ampak prestopil je v današnjo Italijo ter nam razlagal vse državne, narodne in druge razmere. Opisal nam je mesta, njihove starinske imenitnosti ter sredovečne in novovečne umetnisse; govoril je tudi o sedanjem socijalnem življenju; o neapoljskih lazaronih in o ječah, v katerih je tičalo vse polno domoljubnih in slobodoumnih mož; govoril je o rimskih beracih in razbojnikih; a naposled o sardinskih kraljih, ki so ustavno vladali. Mi smo kar strme poslušali in obšli so nas neznani novi občutki. Ko je omenil sardinsko ustavo in nam razlagal, kaj je ustava ali konstitucija, smo kar planili in vprašali, zakaj pri nas v Avstriji nimamo konstitucije. Omolnil je ter se malo zamislil, potem pa mirno in kratko rekel, da bi bilo to pri nas težko vpeljati, ker je naše cesarstvo sestavljeno od preveč različnih dežel in narodov. Nismo mu verjeli, pa tudi nismo dalje silili vanj, kajti umeli smo, da ne bi rad o tem govoril. Toda takšno razlaganje ni bilo brezuspšno, ampak globoko se

je zasadilo v mlada naša sreca, ki so takoreč kar s plamenom gorela za vsak etičen pojem. Kako pa smo ljudili profesorja, ki je poduk znal tako lepo popolniti, ne da bi nas mučil s praznimi števkami in suhim okostjem, si vsakdo lahko misli. Imelo pa je to tudi moralno dobro stran. Plemenito domoljubje in svobodoumje nas je povzdigovalo ter nas odvračalo od nenavnih stranskih potov, na katerih le prerada zaide mladina, če se v nji z „višjih“ političnih razlogov po šolah sistematično zadružuje vsako najmanjše svobodno gibanje. Kdor se je kdaj pečal z mladino, mi mora iz lastnega izkustva pritrdiriti, da je res tako. V neki nemški čitanki je bila lepa podučna pesem „Ein Strotzehaupt“, ki smo jo z zanimanjem čitali, ko sem bil v prvem ali drugem razredu in nam jo je rajnki Šolar prav lepo raztolmačil. Ta pesem je v prevodu prišla tudi v hrvaške čitanki. Ko so se te čitanke imele v novem izdanju tiskati, je ozkosrčni šolski nadzornik rečeno pesem brisal, češ, mladina bi se utegnila pohujšati ter v njej nazrevati kakega domačega višega gospoda. Isti nadzornik mi je prišedki s službenega potovanja tožil, da učenci na neki gimnaziji spi-

sujejo petrolerske naloge. Ko sem prosil pojasnila, sem se uveril, da so bili to domoljubni sestavki, kakršnih smo pod absolutizmom brez prigovora pisali. Začenši od naših prvih staršev je bilo zmeraj na svetu, da so ljudje sečali najrajši po prepovedanem sadju. Poznal sem gospoda, ki je v novinah čital samo konfiscirane članke. A prepojve mladini kako knjige, gotovo si jo omisli. Zato je Trdina tudi v tem imel velik zaslugo, da je mladini priporočal, kaj naj čita in katero knjigo naj si kupi. Sam jih ni nosil v šolo, ampak imel je Hrvata Asangera in slovenskega pesnika Janeza Bilca, ki sta širila med tovariši nove hrvaške in slovenske knjige. Bile je med nami posebno pridno agitiral za novi beletristički list „Slovenski Glasnik“. Nabral je le malo naročnikov, med katerimi sem bil tudi jaz, a drugi so čitali „Glasnik“ pri meni. Posebno ponosen pa sem bil, da si ga je Trdina vsak mesec od mene izposodil ter sem se potem mogel z njim o posameznih spisih razgovarjati. S „Slovenskim Glasnikom“ smo se slovenski dijaki na Reki oklenili drug drugega; imeli smo nekaj pozitivnega, kar nas je vezalo, o čem smo

jitev zaradi sporov med vladom in glavnim mestom. Na njuni mesti bodo gotovo imenovana vladna komisarja, in tako bo šlo dalje, dokler ne zasedejo vsa važnejša avtonomna mesta v deželi vladni organi. — Za velike župane je baje dočlenih že več aktivnih častnikov, ki imajo juridične študije.

Ureditev desetine v Bosni.

Sarajevo, 18. januarja. Bosanska vlada je sedaj popolnoma uredila desetino na ta način, da bodo kmetje lastnikom zemljišč (spahiji) mesto desetine v blagu plačevali denarni davki v poprečnem znesku pridelkov zadnjih let. S tem je odpravljeno za kmete veliko zlo, ker dosedaj niso smeli kmetje poljskih pridelkov prej spraviti domov, dokler ni spahiya precenil vrednosti, pri tem pa je večkrat propadel velik del pridelkov. Vedno pa še ni izveden cilj, ki se je proglašil pri okupaciji, da postane namreč kmet svobodni lastnik zemljišča.

Spor s Srbijo.

Belgrad, 18. januarja. Avstro-ogrski poslanik je poslal danes srbski vladni noto, v kateri naznanja v imenu avstro-ogrskih vlad, da smatra izjavbo srbske vlade z dne 13. t. m. za nezadostno. Avstro-ogrsko vlado ne bo prej nadaljevala pogajanj za trgovinsko pogodbo s Srbijo, dokler srbska vlada ne izjavi obvezno, da srbsko - bolgarske carinske zveze nikakor ne predloži skupščini med pogajanji z Avstro-Ogrsko in da se zaveže, ako se sklene trgovinska pogodba z Avstro-Ogrsko, da spremeni na srbsko - bolgarski carinski zvezi vse tako, kakor bo zahvala Avstro-Ogrska.

Sofija, 18. januarja. Bolgarska vlada je obvestila srbsko vlado, da bo v potrebi srbski izvoz izpeljala preko Rumunske v Varno ali Burgas.

Položaj na Ruskem.

Petrograd, 18. januarja. Po celi državi se vrača mir. Vstaja je povsed končana. V vseh tovarnah se redno dela, tudi v Kavkazu.

Varšava, 18. januarja. V varšavski trdnjavi so danes ustrelili pet članov anarchistične organizacije, ki so bili zaradi raznih atentatov z bombami obsojeni na smrt.

Na Pruskom slutijo vojno nevarnost.

Draždane, 18. januarja. Bavarski vladar Ludvik je obiskal sakskega kralja Friderika Avgusta. V napitnici je rekel kralju: „Poprimem se prilike, da pokažem, kako tesno je naše zvezno prijateljstvo in kako iskrene so naše osebne zveze. Ravno v sedanjih dneh, ko valovi politično razburjenje, ki ne odpira povsed ugodnih nad v bo-

dčnost, je največje vrednosti, da naše zvezze spojimo še tesneje.“

Velike delavske demonstracije v Hamburgu.

Hamburg, 18. januarja. Izgredi socialno - demokratičnih delavcev so dosegli vrhunec o polnoči. Delavci so napravili več barikad ter izza teh napadli policio s kamenjem. Ranjenih je bilo 20 policajev, eden je že umrl. Ropalo se je popolnoma po vzoru ruskih revolucionarjev.

Volitve v angleški parlament.

London, 18. januarja. Dosedaj je znan sledišči volilni izid: 171 liberalov, 31 zastopnikov delavske stranke, 51 nacionalistov in 74 unionistov. Propadli so bivši ministri Brodrick, Chaplin in Fellowes.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. januarja.

Uradni jezik deželnega odbora kranjskega. V zmislu sklepa, ki ga je storil kranjski deželni zbor v svojem zadnjem zasedanju, je deželni odbor te dni izdal, kakor smo že poročali, vsem deželnim uradom naročilo, da morajo z državnimi in avtonomnimi oblastmi v deželah oziroma okrajih, koder prebivajo Slovenci, uradovati slovenski, istotako tudi z ministrstvi. Zaradi tega naročila je v nemškem taboru zopet mnogo vpitja in psovanja. Stvar se predstavlja tako, kakor da se hoče na slovensko uradovanje siliti urade, katerim je slovenščina neznana. Temu pa ni tako. Naročilo deželnega odbora se nanaša samo na take državne in avtonomne oblasti, ki so že zdaj dolžne sprejemati in reševati slovenske vloge, naj prihajajo od zasebnikov ali od uradov. Vsi ti uradi so dolžni znati slovenski in slovenski uradovati. Z naročilom deželnega odbora je rečeno, da bodo kranjski deželni uradi dopisovali dotičnim natančno označenim državnim in avtonomnim oblastvom v slovenskem jeziku — ni pa rečeno, da ne bodo od njih sprejemali in reševati v njihovem uradnem jeziku pisanih vlog. Nihče ne pričakuje, da bi štajerski ali koroški deželni odbori dopisovali kranjskemu deželnemu odboru v slovenskem jeziku. Slovenski dopisi kranjskega deželnega odbora se bodo v Gradcu in v Celovcu nemški reševali; nemški dopisi štajerskega in koroškega deželnega odbora pa se bodo v Ljubljani slovenski reševali. V nekih listih čitamo, da štajerskega in koroškega deželnega odbora ne more nikče siliti, da bi sprejemala in reševala slovenske dopise kranjskega deželnega odbora, češ, da je niju uradni jezik nemški. To je resnica. Ali tudi kranjskega deželnega odbora ne more nihče siliti, da bi sprejemal in reševal nem-

ške dopise koroškega in štajerskega deželnega odbora. Če bi se gospoda v Celovcu in v Gradcu postavila na stališče, da ne bo sprejemala in reševala slovenskih dopisov kranjskega deželnega odbora, potem se bo pač tudi kranjski deželni odbor postavil na enako stališče in ne bo ne sprejemal ne reševal nemških dopisov iz Gradca in iz Celovca. Pri takem postopanju nima deželni odbor kranjski prav nič več izgubiti kakor deželni odbor koroški ali štajerski.

Tržaški magistrat mora sprejemati slovenske prizive. Državno sodišče je razsodilo, da mora tržaški magistrat sprejemati slovenske prizive; rešuje pa jih lahko v svojem poslovnom jeziku.

Premembe v finančni službi. Finančni koncipist gosp. dr. Karel Dernovšek je poklican k računskemu oddelku I. b finančnega ministrstva. Finančni koncipist gosp. Alojzij Huth je premeščen od davnega referata v Radovljici k onemu v Krško.

Imenovanje v finančni službi. Višji komisar finančne straže II. razreda gosp. Juri Pfeifer v Ljubljani je imenovan ad personam višjim komisarjem finančne straže I. razreda.

Red železne krone III. razreda. je podelil cesar generalnemu konzulu II. razreda gosp. Alojzij Pogačarju v Odesi.

Prva zdravnica v Ljubljani. Absolventinja petrogradskega vsečilišča gdč. Eleonora Jenko, hči tukajšnjega zdravnika g. dr. Ludoška Jenka, je vstopila kot hospitalnica na kirurščini oddelku ljubljanske deželne bolnice.

Repertoar slovenskega gledališča. Iz pisanre „Dramatičnega društva“ se nam piše: V nedeljo dne 21. januarja sta dve predstavi. Popoldan se uprizori „Martin Krpan“ (za lože par) kot ljudska predstava ob znižanih cenah, zvečer pa se igra drama „Moč teme“ prvič v sezoni. Drama je znana sl. občinstvu že od lani. Ga. Danilova praznuje ta večer 20letnico svojega delovanja pri slov. gledališču in si je izbrala sama to drama za svoj častni večer. Glavno vlogo v drami ima jubilarka. Gospa Danilova deluje vztrajno in požrtvovano že 20 let na slov. odru in se je v tej dobi razvila v najboljšo slovensko igralko, ki je sedaj ena izmed glavnih opor slovenskega gledališča. Djavset let igrali pri gledališču, to je mnogo, zlasti ako se upošteva, da slovensko gledališče ne nudi svojim igralcem nikakih beneficij, niti oskrbe za starost in onemoglost. Ako v teh razmerah kdo vztraja pri gledališču, se mu mora to štetiti v zaslugu, mu zato gre vse priznanje. Slovensko občinstvo naj ge. Danilovi z obilnim posetom njenega častnega večera izkaže zaslужeno priznanje!

Karakteristično za resnicoljubnost „Omladine“. Iz visokosloških krogov se nam piše: „Omladina“, glasilo resnicoljubnih radikalcev, je prinesla v svoji predzadnji številki dopis o sestanku dolenskih dijakov na Dunaju, v katerem kar mrgoli nenesne in lažnjivih zavijanj. Uredništvo je nato prejelo daljši dopis, ki dokazuje, da je „Omladin“ dopisnik v onemogli jezi, ker si drzno drugi imeti svoje lastne mnenje, hotel te osmešiti in v tem namenu poročal neresnično. In kaj ti stori slavno uredništvo? Boji se resnice, boji se luči — in zavrne dopis. Jako značilno za resnicoljubnostradikalcev, na katero vedno in vselej prisezajo in se sklicujejo.

Knjige „Slovenske Matice“ izidejo, kakor čujemo, sredi prihodnjega tedna in se takoj prično razpoljiti. Kakor smo poizvedeli, ima „Matica“ letos par sto članov več, kakor lani. Naj skribi društveni odbor, da se bodo vsako leto izdajaleobre in zanimive knjige, ki bodo pretežni večini „Matičarjev“ ugajale, in prepričani smo, da se bo v nekaj letih število društvenikov podvojilo, aki bodo poverjeniki storili svojo dolžnost.

Kaj je z „Jugoslovanskim almanahom?“ Predlansko leto se je povodom I. jugoslovanske umetniške razstave v Belgradu sklenilo, da se izda „Jugoslovanski almanah“, v katerem bi bile reproducirane znamenite slike onih jugoslovenskih umetnikov, ki so se udeležili imenovane razstave, in bi se priobčili literarni prispevki uglednejših književnikov vseh štirih jugoslovenskih plemen. Slovenski književniki so poslali svoje prispevke že meseca decembra 1904. I. redakcijskemu odboru v Belgrad, ker se jim je sporočilo, da se prične z natiskom „Jugoslov. almanaha“ že meseca januarja 1905. l. Sedaj je poteklo že leto, a o „Jugoslovanskem

almanahu“, za katerega se je svojčas živo zanimal ves slovanski jug, še ni ne duha, ne sluha. Opelovanjo smo se že trudili, da bi poizvedeli vzroke, zakaj almanah ne izide, a doslej je bil ves naš tozadnevi trud zmanj. Redakcijski odbor je na vsa naša drezanja trdrovratno molčal, da je nam še sedaj docela neznan usoda že pred letom težko pričakovanega almanaha. Ker je pa končno vendar treba v tej zadevi jasnosti, se obramoč redakcijski odbor v Belgradu s prošnjo, naj nam vendar precizno izjaviti, ako sploh izide „Jugoslov. almanah“? V slučaju, da ne izide, o čemer smo skoraj prepričani, naj se vsaj pisateljem, ki so poslali prispevke, vrnejo njihovi rokopisi!

Iz odbora družbe sv. Mohorja. Vsled bolehnosti je iz odbora izstopil g. Šimon Janežič, ravatelj in blagajnik. Skozi 33 let je deloval neumorno v korist Mohorjeve družbe in si je zanje pridobil nemiljivih zaslug. Na njegovo mesto je bil v odbor izvoljen odvetnik g. dr. Janko Brejc. Za podpredsednika je bil izvoljen g. kancelar Jan. Vidovic, za blagajnika g. prof. Jos. Apih.

Veteranski kor v Ljubljani. priredi dne 3. svečana v dvorani starega strelišča plesni venček.

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani. priredi v prid zaklada za „Trgovski dom“ v Ljubljani dne 1. februarja 1906 v veliki dvorani „Narodnega doma“ plesni venček. Vstopnina 2 K. Začetek ob 1/2. uri zvečer. Svira slavna Društvena godba.

Užigalice se podraže. Vsled dogodkov na Ruskem se podraži les, iz katerega so narejene švedske in takozvane varnostne užigalice, ker se ta les dobiva z Ruskega. To podraženje nas Slovencev ne zadene nič, aki sežemo po užigalicah družbe sv. Cirila in Metoda!

Plesna veselica debrodelenega kluba za družbo sv. Cirila in Metoda. se vrši jutri zvečer v gostilni Alojzija Zajca na Rimski cesti. Pričakovan je obilne udeležbe že z ozirom na humanitaren namen veselice. Vabijo se vsi prijatelji neprisiljene zabave. Svira godba na lok. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 15 kr.

Popravek. V članek „O umešnem proizvajaju beljakovim“ se je žal vrinilo precej tiskovnih napak, tako da je tekst na nekaterih mestih skoraj nerazumljiv. Naj torej nekaj teh napak popravim. St. 11, 5. stolpec, 12. vrsta od spodaj, čital: „naravne“ (mesto „naravno“); 7. vrsta od spodaj, čital: „Prvo delo Fischerjevo je bilo, da je izumil metodo proizvajanja optički aktivnih amenskih kislin iz optički neaktivnih“; 6. stolpec 7. vrsta od spodaj, čital: „... sestoji molekul neke beljakovine ...“; 3. vrsta od spodaj, čital: „iz 2 atomov zvepla ...“

Dr. B. Z.

Deželna vinska klet. Kakor navadno, se je zbral pri včerajnji vinski pokušnji prav veliko odličnega občinstva vseh stanov in krogov. Od novorazstavljenih dolenskih vin so obiskovalcem posebno ugajali rdeči cvički gg. drž. in dež. poslanca V. Pfeifferja in Archa ter rizling (beli) od J. Pfeifferja iz Leskovca in Fr. Kerina. Vipavski rizling, burgundec in rulandec so si pač že popred priborili svoj renomē, katerega gotovo tudi obdrže.

O novem orientnem ekspresem vlaku, ki bi po načrtu Charlesa Loiseau vozil preko Simplona, Italije, Slovenije in Hrvatske, piše svetovnoznan angleški list „The Times“ med drugim tudi to-le: „Ta proga se spelje brez težav mimo Benetk in Trsta preko Krasa, Kranjske in Hrvatske v Belgrad. Ta nova proga bi bila približno 100 km krajsa, kakor ona, ki vodi preko Nemčije. Resnica je, da bi po tem načrtu bile Francija, Angleška in Italija v direktni dotiki z orijentom in bi se pri tem izognile Nemčije. S tem bi znatno povečale svoj ugled v dotičnih deželah. Po svojem geografskem položaju je Nemčija postavljena med vzhod in zapad in je doslej izvrševala na balkanskem polotoku neko vrsto hegemone, ki bi ji bila mirnim potom odvzeta, aki bo se uresničil načrt Charlesa Loiseaua, da se izpelje druga proga orientnskega ekspresevlaka preko Italije. Loiseau sodi, da bi se ta ideja lahko izvedla vzprisko prijateljskih odnosov, ki vladajo med Anglijo in Francijo, vzprisko očitne želje Italije, da ukrepi svoj vpliv na Balkan in vzprisko izrazite težnje Ogrske, da si izvojuje čim največjo gospodarsko in politično neodvisnost od Avstrije. Po mnenju Charlesa Loiseaua bo to dejstvo vplivalo na Ogrske, da bo odobrila novo prometno črto, ki bi jo vezala, neodvisno od Dunaja, z zapadno Evropo, katero dejanje bi odgovarjalo stremljenju, ki se je pojavilo v zbljanju sedanje madjarske večine in hrvatskih poslanstev. — Ker se za to progova zavzema, kakor je razvidno, ne le francoska, nego tudi angleška javnost, se

morda načrt Charlesa Loiseaua urešniči vkljub kriku, ki so ga zagnali nemški listi.

V Cerklijah pri Kranju bode predaval v nedeljo popoldne ob 3. uri g. J. Legvart v prostorih pri „Mattevu“. Ustanovi se tudi mlekarška zadruga.

Utonil je 52letni žagar Ivan Sušnik iz Godiča v kamniškem okraju v potoku Mlinščica. Sušnik je bil prejšnji večer precej pijan.

Smrt zaradi preobilo začitega žganja. 23letni posestnik sin Franc Hribar iz Krke pri Litiji je že dve leti silno pil samo žganje. Ko je te dni izpel včer litrov tega strupa, je padel na tla in kmalu nato umrl. Da se naši ljudje ne odvadijo žganja, ko imajo toliko žalostnih posledic vedno na razpolago!

Pritrani vojaški begun. O Božiču je pobegnil od vojakov domobranec Andrej Vičič iz Hotiča pri Litiji. Te dni so ga orožniki našli in pritrali nazaj k vojakom.

Bolniški Sokol. Iz Novega mesta smo prejeli s prošnjo za objavljenje naslednjih dopisov. V tolikem mestu kakor je naš, bi pač lahko dobro uspel „Sokol“. Žalostno, da nimamo moža, ki bi se zavzel za stvar. Možje, v katerih rokah se nahaja sedaj ves odbor, niso nikakor sposobni za dano jih nalogi. Zato tudi nič dela, nič življenja v društvu. Kako naj tudi napreduje, ko se niti rednih občnih zborov ne sklicuje. Nad tri mesece se telovadec, ki so takoj v začetku naznali pristop k društvu, plačevali ves čas redno članarino in zahtevali, da se skliče izvredni občni zbor, ker ni bilo rednega, ki se mora vrstiti vsako leta meseca decembra. Mesto občnega zboru zvedo ti, da niti eden se ni društveni član! Odkod to? Ali misli odbor sam razbiti društvo? Zakaj?

Zaprtja. 56 prasičev so zamenili orožniki v Ratežu pri Brusnicih. Kmet seveda kolne zaprtijo, ker ne spoznava njenega pomena, pa je takih nesreč le sam kriv.

V vlak je metal kamenje dne 15. t. m. posestnikov sin 16letni Miklavž Kavšek iz Dobja pri Mirni peči pri železniškem prehodu na občinski cesti proti Vel. Kalu. K sreči je priletel pest debel kamen primereno 10 cm nad oknom železniškega voza, tako da nihče ni bil poškodovan. V vlaku je bilo mnogo ljudi, ker je bil isti dan teždeni semenj v Novem mestu. Orožništvo iz Mirne peči je pa glavev Kavška izvohalo ter ga naznalo sodišču.

nedeljo. Takrat se priredi tudi gledališka predstava.

Narodna čitalnica v Slovjem Gradcu. Pri rednem občnem zboru dne 14. t. m. se je izvolil slediči odbor: Gosp. Ivan Stanič, predsednik; gospod Ivan Kac, podpredsednik; gosp. Jakob Vrečko, tajnik, g. Ant. Kunej, blagajničar; g. Hinko Vrunč, knjižničar, gosp. Franc Verdnik, gospodar; gg. Simon Šalomon, Ferdo Kac, Karol Barlè, Franc Vrunč, Franc Golob, Jože Rotovnik, Jože Ježovnik in Ivan Sušel, odborniki. Prepričani smo, da bode novo izvoljeni odbor dovršil naloženo mu naloge.

Predvijanost okoli Ptuja, kjer nemškutarstvo najbolj evete, raste od dne do dne. Pijanci se tepo s koli in noži in zadnji čas se kar streljajo. Tako je neki Rebernjak ustretil na kočarjevega sina Franca Širija v Št. Lovrencu v Slovenskih goricah, v Zavrh je pa Jožef Kelc po pretepu, v katerem ni mogel svojega nasprotnika Jožefa Hribarska premagati, zgrabil za puško in tega ustreli.

Nesreča na lovnu. Krojač Fr. Zavec iz Poberša pri Ptiju je zapustil šivanko in šel fazane loviti. Imel pa je nesrečo, kajti neki lovec mu je prestrelil obe nogi.

Požari na Štajerskem. V Št. Jurju v Slov. Goricah so pogorela gospodarska poslopja župniku Antonu Šljancu. — V Gaberniku pri Slovenji Bistrici je pogorelo vse do tak posestniku Rudolfu Lovrecu. — V Trzečen pri Ptiju je pogorelo gospodarsko poslopje zakonskima Fric. Zažgala je hudo roka. — V Višerjanu pri Ljutomeru je pogorel milin z vsemi stroji Avgusta Žagarja. Zgorela je tudi vsa zalogata žita in moke. — V Kapelskem vrhu pri Radgoni je pogorelo poslopje Josipa Drobca do tal: ogen, pa se je zanesel v bližnje Turjence, kjer je pokončal dnevna posestnikoma viničarji. — Vsi ti požari so bili od 13. do 15. t. m.

9. jubileju akademičnega društva "Triglav" v Gradcu so priobčili razni hrvaški listi simpatično pisane novice, tako reški "Novi List", "Obzor", "Narodna Obraza", "Agramer Tagblatt" itd. Včerajšnji "Dnevni List" pa piše: "Znano slov. akad. tehnič. društvo "Triglav" v Gračen slavi letos svojo tridesetletnico. "Triglav" je zbral sred nemškega mesta okoli sebe v eno kolo vse slovenske dijake in se odlikoval zlasti s svojo malodane vojaško disciplino, kakor malokatero drugo akademično društvo. V "Triglavu" so imeli Hrvatje vedno dobro in kolegialno društvo."

Umri je v Omureku notar, Anton Kürchner 77 let star.

Obesil se je v Črešnjah na Koroškem kočar Andrej Slek, ker ga je njegov zet brez vzroka tožil za 1600 K., kar ga je tako iznenadio, da je prišel do samomorilnega nama.

Med strojevo kolesje je padla v Velikih goricah pri Timenici na Koroškem neka triletna deklica, ko so mlačili. Predno so jo mogli rešiti, je bila že mrtva.

Nesreča na Vrbskem jezeru. Blizu Krive Urbe sta se pri drsjanju po Vrbskem jezeru dva dečka udrali ter izginila pod ledom. Čigava sta bila dečka, se še ne ve.

Slovensko gledališče namejavajo zidati v Gorici.

Vodstvo političnega društva za Istro je sklical na današnji dan v Trst shod zaupnih mož za prenosno italijanske liberalno narodne stranke v Istri.

Z vilicami. Med Rudolfom Sterletom iz Trsta in Simonom Vlaničem je nastal na ladji "Hermíni" avstrijske pomorske družbe preprič in pretep, v katerem je Sterle Vaniča z vilicami trikrat zaboljal v glavo. Sterleta je tržaška poljica spravila na varno.

Ljubosumen ljubimec. 28-letni posestnik Josip Sosič iz Panjana je začel ljubavno razmerje z neko dekliko Alojzijo Grizon, kar ni ostalo brez posledic. Ker je pa deklinc oče hčer vedno zmerjal zaradi tega, je pretrgalata razmerje. A ni trajalo dolgo, ko sta se ljubeča človeka iznova našla in njuni medsebojni odnosaši so bili spet vedno intimnejši in ne brez novih nasledkov. Ko je pa Sosič nekoč zapazil, da so ti nasledki nenadoma izginili, naznanih je svojo ljubico in njenega očeta pri sodišču, da sta otroka umorila. Razprava se je pa končala le s 5dnevnim zaporom dekletovim zaradi prikritega splava. Še v tretji se je Sosiču posrečilo intimno občevanje z Grizonovo. To pot je v svojo jezo spoznal, da je deklincina ljubezen do njega ohladila. Silna ljubosumnost ga je zgrabila in ostrih besedi polni burni prizori so se vršili. Ker z vsem tem se ni bila Sosičeva ljubosumnost zavoljena, napadel je Sosič 4. decembra svojo ljubimko s koso in jo na razne načine trpinčil. Za te izraze iskrene ljubezni bo sedel Sosič 8 mesecev in se vsakega 4. v mesecu po-

stil v temnici. Če ga bo to spamečeval?

Novo pleme je našla danes ponoči mestna policija med protestantskim pokopališčem in Dovozno cesto. Trije policijski stražniki so počeli z gorečimi svetilkami preiskovali prostor, kamor vozijo iz kurilnice južne železnice pepel, ki obdrži dolgo časa v sebi gorkoto, in ko bi bila to videla kaka stara ženica, bi se bila danes gotovo po mestu razstrosila novica, da za Sv. Krištofom straši, ali pa, da iščejo tam okoli grešne duše rešitve. Pri tem iskanju so stražniki po daljnem stikanju naleteli na čudne prikazni. Ko so prišli na najtoplješi pepel, so opazili, da moli iz njega — pet človeških glav — ki so kakor morske deklice odgovarjale na stavljena jim vprašanja. Imela je pa policijska zapoved veliko moč. Kakor na sodnji dan, ko bode zapel smrtni angelj s "trobento", so začeli se grobi odpirati in na mah je stal pred stražniki pet znanih ljubljanskih vagantov, ki so bili do glave zaviti v vrčeve in stare cunje. Ker je bila noč precej hladna in niso imeli gorkega zavetišča, poiskali so vreče in cunje, se v nje zavili, potem se pa zakopal v gorak pepel, kakor bi si hoteli odpraviti neprijeten protin, toda še pri tem jim ni policija dala miru in vse "knajpovce" odvedla v gorkejši prostor, kjer se jim ne bode treba še izpreminjati v "prah in pepel" inigrati novega plemena.

"Idealen" ljubimec. Trgovski hlapac Izidor Kante iz Šmarja pri Gorici je imel srce liki kovaških meh. Zaljubil se je, kamor je prišel, in ljubice pa stanejo povsod denarja, kar je Kanteta posebno obolelo in premisljeval, je noč in dan, kako bi prišel do njega. Slednjič mu je prišla v glavo resnilna misel. Izvedel je od svojega prijatelja Štefana Erjaveca za nabolj njegove ljubimke, ki biva v Krajanu. Vsesel se je zvezcer k mizi, "pomočil pero v črno tinto" in pisal v Erjavčevem imenu silno zaljubljeno in žalostno pismo, v kakih stiskah se nahaja. Prosil jo je, naj mu pomaga iz zadrgave vsaj z 10 K in jih poslje na "postrestante" v Ljubljano. Dekle je mislilo pošteno in to res storilo. Kante je sicer denar dvignil, a ko je za to zaznala policija, je pa "vzdignila" Kanteta in ga dala pod ključ. Navedene je bil že zaradi tativine in goljufije kaznovan in kakor je soditi iz tega slučaja, zna postati še drugi Don Juan.

Trpinčenje živali. Včeraj je neki hlapac peljal po posutih Jera-novih ulicah premog, kjer se je voz ustavljal in ga ni mogel premakniti. Hlapac je začel nato ubogo žival tako pretepavati po glavi, da se je smilila trem delavcem, ki so šli pomagati voziniti, a hlapac je pa svojo neusmiljenost do konja izkazoval še toliko časa, dokler ni prišel v obližje policijski stražnik, ki je napravil trpinčenju konec.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 24 Slovencev in 6 Hrvatov. 13 Hrvatov je šlo na Prusko.

Izgubljene in najdenje reči. Gdje Marija Š. je izgubila zlat prstan z rdečim kamnom, vreden 5 K. — Neka dama je izgubila rjavo usnjato denarnico, v kateri je imela 40 kron denarja in nekaj poštnih sprejemnih listov.

"Ljubljanska društvena godba" prirede danes zvezcer koncert v kleti hotela "Union". Začetek ob 8. uri. Vstopnina 40 vin.

"Šramel"-kvartet koncertuje noč v obednem salonu hotela "pri Slonu". Vstop prost. — Jutri zvezcer koncert ter domača plesna veselica v restavraciji gosp. Avg. Zajca na Rimske cesti št. 24. Več v inseratu.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 7. do 13. januarja 1906. Stivilo novorojencev 26 (= 36,01 %), mrtvorojenec 1, umrlih 28 (= 38,48 %), med njimi so umrli za vratico 1, za jetiko 4, za vnetjem sopilnih organov 3, vsled mrtvoudu 1, za različnimi boleznicami 19. Med njimi je bilo tujev 12 (= 42,8 %), iz zavodov 15 (= 53,5 %). Za infekcijoznimi boleznnimi so oboleli, in sicer za vratico 5 oseb.

Jugoslovanske vesti. Dr. I. Lorkovič, saborski kandidat združene hrvatske in srbske opozicije. Zdržena hrvatska in srbska opozicija je priredila nedavno tega zaupni shod v Daruvaru z namenom, da določi kandidata za bočne saborske volitve. Ker je dosegan opozicionalni kandidat dr. M. Grahovac odločno odklonil vsako kandidaturo, je dr. Latkovič predlagal za kandidata dr. Iv. Lorkoviča, predsednika hrvatske na predne stranke. Lorkovičevi kandidaturi se je protivil edino katoliški duhovnik Ilišević, dočim so vsi ostali zaupniki z navdušenjem pozdravili Lorkoviča kot svojega kandidata. Če bo dr. Lorkovič izvoljen za poslanca, bo z njim pridobil hrvatski sabor izvrstno delavno moč, ker je dr. Lorkovič eden izmed najdelavnjejših in

najinteligentnejših mož v hrv. napredni stranki.

Nov hrvatski list. Meseca aprila prične v Novem Sadu izhajati hrvatski tednik pod imenom "Fruško gorača". Izdal ga bo lekar Nikolaj Petrovardin A. Brodski, urejeval pa hrvatski književnik Jovan Hranilović. Hranilović bo priobčeval v tem listu svoje memoare, v katerih se bo tudi dotaknil vzrokov in detajlov grozne katastrofe kraljevske hiše Obrenovićev.

S Kongresa jugoslovenskih književnikov in publicistov. Srbski listi poročajo, da je izdal "Srbski Književni Glasnik" v posebnih knjižicah predavanja, ki so jih imeli na kongresu jugoslovenskih književnikov in publicistov v Belgradu V. Jordanov, dr. M. Dežman in Pavle Popović o današnjem stanju bolgarske in srbske književnosti. Nam se ta knjižica ni dopolnila!

Kdo bo bodoči predsednik mestne občine v Belgradu? Za župana ali, kakor pravijo Srbi, za predsednika belgradske občine kandidujejo samostalni radikalci dosedanjega župana Kosta Glavinića, stari radikalci drja. Mihajla Popovića, socijalisti pa drja. Dramaši Gjurića.

Vojasko vrhovno poveljstvo v Srbiji. Belgradska "Stampa" poroča, da se namerava v Srbiji zopet uvesti institucija vojaškega vrhovnega poveljstva. Mesto vrhovnega vojaškega poveljnika je svoje dni zavzemal razkralj Milan, v zadnjem času je pa bil vsakokratni vojni minister obenem tudi vojaški zapovednik. Vsled tega je došlo operovanju do nesporazumljivosti, zlasti ker je bil vojni portfelj često v civilnih rokah. Z vrnitvijo princa Arzena se je našla sposobna oseba za vrhovnega poveljnika srbske vojske. List naglaša, da bo princ Arzen že v najkrajšem času imenovan za vrhovnega zapovednika srbske armade. Prince bo rezidiral v Nišu.

Občinski zgradbi v Belgradu po ljubljanskem vzoru. Belgradska mestna občina zgradi letos novo sirotišnico za 150.000 dinarov in ljubljanskih 130.000 dinarov — po ljubljanskem vzoru. Načrte za to zgradbo je nameč belgradski mestni upravi brezplačno prepustila občina ljubljanska.

Hrvatski sabor. Na dnevnem redu včerajšnje seje je bilo poročilo justičnega odseka o reorganizaciji sodišč, v katerem se nasvetuje, da se pri sodnih dvorih osnuje mesto podpredsednika. Dotični zakonski načrt je bil v glavnini in specijalnih debati sprejet. Isti odsek je poročal v peticiji "Trgovskega doma" za upeljavo trgovskih mirovnih sodišč. Debate o tem vprašanju sta se udeležila poslanca dr. Šilović in dr. Frank, nakar je sekcijski načelnik dr. Marjanović obljubil, da bo vlada v kratkem predložila tozadne zakonski načrt. Nato sta interpelirala poslanec Pisačić o volilnih imenih, posl. Tomac pa o prekoračenju proračuna pri zgradbi šolskega poslopja v Vidovcu. Na interpelaciji je odgovarjal sekcijski načelnik pl. Chavrank. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Glasilo hrvatske stranke prava. Včeraj smo poročali, da so pristaši hrvatske stranke prava na svojem sestanku, ki je bil preteklo soboto v Zagrebu, sklenili osnovati svoj organ, ki bi nosil ime "Hrvatska Država" in jih izhajati 1. aprila. Kakor pa poroča "Agramer Tagblatt", se ne misli ustavoviti novega dnevnika, marveč se hoče proglasiti klerikalno "Hrvatstvo" za glasilo hrvatske stranke prava.

* Najnovejše novice. Nadškof Stadler obsojen. Zaradi nasilnega spreobračanja mohamedanskih katoličanov je bil sarajevski nadškof obsojen v globu 500 K. Njegov tajnik Bulja je bil zaradi istega čina obsojen v 48urni zapor.

Pasivno resistance so pričeli uslužbenici Buštehradske želieznicne.

Čudno nebesno prikazenje so imeli v noči 12. t. m. nad mestom Zvornikom v Bosni. Prikazala se je repatici podobna zvezda, ki je nekaj minut tako jasno svetila, kakor da bi bilo mesto električno razsvetljeno.

Roparski umor. V Miljanu so našli v njeni postelji umorjeno 80letno Nemko Stoltz. Iz stanovanja je izginilo 40.000 lit. Njeno deklo so zaprli na kolodvoru, ko se je hotela odpeljati, a taji zločin.

Štrajk v gledališču. Tehnično osobje kraljevega gledališča v Budapešti je začelo štrajkat ter je predstavo z nasilstvom preprečilo obmetavši občinstvo z jajci.

Zamorec, ki pljuje — cekine. Neki ameriški milijonar je postal papec za novo leto lesenenega zamorca v naravni človeški velikosti. Kip ni umetniško delo ter prej kazi kot lepša vatikanske prostore, toda zamorec ima lepo navado, da izpljuje cekin,

kadarkoli se ga pritisne za neki gumb. Baje ima — ali vsaj imela je — pošast v sebi 100.000 cekinov. Neki list pravi k temu daryl: Pljuvajoči zamorec je sicer grda spaka, toda ker je tako koristen, mu sveti oče spreplegle estetično stran. Stotisoč dolarijev — za te bi v Vatikanu dovolili še kaj drugega kot samo pljuvati.

* Tujič v Karloviči varuh. Leta 1905. je obiskalo zdravilišče v Karloviči varuh 59.736 oseb, t. j. 4776 več kot leto poprej. Izmed teh jih je bilo 19.233 iz Avstrije, 6775 iz Ogrske, 18.014 iz Nemčije, 7092 iz Rusije, 1054 iz Angleške, 1303 iz Rumunske, 628 iz Francije, 349 iz Italije, 203 iz Švice, 78 iz Španije, 273 iz Švedske in Norveške itd. Iz Afrike jih je prišlo 258, iz Amerike 3074 in iz Avstralije 13.

* Zaljiva prima. Neki rokodelec je obiskal s svojim sinom, ki je bil visokošolec, domačo gostilno.

Pri odhodu je hotel plačati sin, ali gostilničar ga dobrevoljno zavrne: "Nikar ne plačujte za gospoda očeta. Kdo je kdaj videl, da bi krava sesala tele."

Knjige.

"Slovenski Trgovski Vestnik" ima v prvi letoski številki naslednjo vsebino: 1.) Redni občni zbor slovenskega trgovskega društva "Merkur". 2.) Dohodki od trgovine in osebna dohodnina. 3.) Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko. 4.) Književnost. 5.) Raznoterosti. 6.) Vprašanja in odgovori. 8.) Društvene vesti. 8.) Oglas.

Izvestja muzejskega društva za Kranjsko sešitek 5. in 6. imata naslednjo vsebino: Dr. E. Kramer: Preiskovanje voda za pitje in domačo porabo na Kranjskem. Viktor Steska: Collegium Carolinum Nobilium v Ljubljani. Ivan Vrhovnik: Gašpar Svab. Ivan Vrhovnik: Slovenski knjižni trg pred leti sto leti. Viktor Steska: Nelson v Ljubljani. I. Vrhovnik: Prešernovega spomenika stavbišče in okolica leta 1738. I. Vrhovnik: Odkod ime Kolezija? I. Vrhovnik: Majhen doppelok Vodnikovem životopisu, Dr. Fran Ilešič: Pahlinova "Bibliotheca Carniolae." A. Ašker: Doslej neznan župan ljubljanski. A. Ašker: Krstna imena v ljubljanskem mestnem arhivu. V. Steska: Abraham a Santa Clara. Slovenci v šomodski župniji na Ogrskem. Kruci na Spodnjem Štajerskem. V. Steska: Dr. Vladimir Levec: Pettauer Studien.

Izpred sod

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 18. januarja 1906.

Naložbeni papirji. Denar Blago

4 1/2% majska renta 99.95 100.15

4 1/2% srebrna renta 99.90 100.10

4% avstr. kronska renta 100.05 100.25

4% zlata . . . . . 117.80 118. —

4% ogrska kronska renta 96.25 96.45

4% zlata 114.40 114.60

4% posojilo dež. Kranjske . . . . . 99.50 101. —

4% posojilo mesta Spiljet 100.65 101.65

4 1/2% Zadar . . . . . 100. — 100. —

4 1/2% bos.-herc. železniško posojilo 1902 . . . . . 100.55 101.55

4% češka dež. banka k. o. 99.75 100.25

4% žast. pisma gal. dež. 99.90 100.10

4 1/2% hipotečne banke 100.45 101.40

4% pošt. kom. k. o. z 10% pr. 106.45 107.45

4 1/2% zast. pisma Innerst. hranilnice 100.50 101.50

4 1/2% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice . . . . . 100. — 100.40

4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban. . . . . 100. — 100.90

4 1/2% obl. ogr. lokalnih železnih d. dr. 99.50 100.50

4 1/2% češke ind. banke . . . . . 100. — 101. —

4% prior. lok. želez. Trst-Poreč . . . . . 99.90 100. —

4% prior. dolenskih žel. . . . . 99.50 100. —

3% prior. juž. žel. kup. 1/1% . . . . . 316. — 318. —

4 1/2% avstr. posa. za žel. p. o. 100.75 101.75

Srečke.

Srečke od l. 1860% . . . . . 193. — 195. —

od l. 1864 . . . . . 290. — 291. —

tziske 161.10 163.10

zem. kred. i. emisije . . . . . 297. — 307. —

" " II. ogrske hip. banke . . . . . 299. — 309. —

srbske à frs. 100% . . . . . 264. — 269.50

turske . . . . . 103. — 112. —

Basilika srečke 147.95 148.95

Kreditne " 25.50 27.50

Inomorske " 47.75 48.60

Krakovske " . . . . . 78. — 83. —

Ljubljanske " . . . . . 93. — 100. —

Avtstr. rdeč. križa " . . . . . 61. — 67. —

Ogr. " 52.25 54.25

Rudolfovo " 33.25 35.35

Salcburške " . . . . . 57. — 61. —

Dunajske kom. " . . . . . 71. — 78.50

Delnice. " . . . . . 529. — 538.50

Južne železnice 120.60 121.60

Državne železnice 668.75 669.75

Avtstr.-ogrskie bančne deln. . . . . 1633. — 1639.50

Avtstr. kreditne banke . . . . . 674. — 675. —

Ogrske " . . . . . 792. — 793. —

Zivnostenske " . . . . . 246. — 247. —

Premogokop in Mostu (Brux) . . . . . 658. — 663. —

Alpinške montan 528.25 529.25

Praške žel. ind. dr. . . . . 2600. — 2616. —

Rima-Murányi 526.75 527.75

Trboveljski prem. družbe . . . . . 280. — 281.50

Avtstr. orožne tovr. družbe . . . . . 566. — 572. —

Češke sladkorne družbe 250.75 251.50

Valute. " . . . . . 159. — 160.50

11.33 11.37

19.11 19.14

23.50 23.54

23.95 24.03

117.50 117.70

95.50 95.70

250.75 251.50

4.84 5. —

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 18. januarja 1906.

Termin.

Pšenica za april . . . za 100 kg K 17.10

oktober . . . . . 100 " " 16.88

Rž " . . . . . 100 " " 14. —

Koruzna " . . . maj. . . . . 100 " " 13.80

Oves " . . . . . 100 " " 14.58

Efektiv.

Neizpremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Vsična nad morjem 806.2. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Januar

Čas opazovanja Stanje barometra Temperatura Vetrovi Nebo

v mm v mm °C. Vetrovi Nebo

18. 9. zv. 739.1 1.6 sl. jzahod jasno

19. 7. zj. 733.4 3.8 sr. szah. oblačno

2. pop. 732.1 3.4 sl. svzahod oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: -1.1° normala: -2.4° Padavina v mm 0.0.

Izgubil se je belo in rjavo pikasti lovski pes

Prosi se da se odda pri dr. Bretlu, Francovu nabrežju. 288

Akviziterje

sprejme pod tako ugodnimi pogoji prav dobro uvedena zavarovalnica za življenje.

Predstaviti se je od 9.—11. ure dop. v Gospodskih ulicah št. 15 priljčno, pisarna na levo. 274—1

Službo

kot gospodinja ali pa mesto v trgovini želi dobiti starejša dama.

Naslov pove upravnštvo „Slov. Naroda“. 271—1

Notarski kandidat

s prakso želi spremeniti svoje mesto. Ponudbe na upravnštvo „Slov. Naroda“ pod „Kandidat“. 275—1

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 5 K.

Vsled ugodnega ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove z močno zbitimi podplati, najnovejše oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari samo 5 K.

Za naročitev zadostuje dolgot.

280 Razpoložanje po povzetju Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Neugajajoče rad zamenjam.

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 5 K.

Vsled ugodnega ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove z močno zbitimi podplati, najnovejše oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari samo 5 K.

Za naročitev zadostuje dolgot.

280 Razpoložanje po povzetju Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Neugajajoče rad zamenjam.

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 5 K.

Vsled ugodnega ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove z močno zbitimi podplati, najnovejše oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari samo 5 K.

Za naročitev zadostuje dolgot.

280 Razpoložanje po povzetju Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Neugajajoče rad zamenjam.

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 5 K.

Vsled ugodnega ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove z močno zbitimi podplati, najnovejše oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari samo 5 K.

Za naročitev zadostuje dolgot.

280 Razpoložanje po povzetju Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Neugajajoče rad zamenjam.

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 5 K.

Vsled ugodnega ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove z močno zbitimi podplati, najnovejše oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari samo 5 K.

Za naročitev zadostuje dolgot.

280 Razpoložanje po povzetju Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Neugajajoče rad zamenjam.

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 5 K.

Vsled ugodnega ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove z močno zbitimi podplati, najnovejše oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari samo 5 K.

Za naročitev zadostuje dolgot.